

РОМСКИ КАЛЕЙДОСКОП

Един музикант и един поет за събдването, на мечтите, разочарованията и перспективата

Траян Илиев - музикант, баща на Азис:

"След завръщането ми от Испания, където бях седем години, се чувствам много зле в България: кал, тиня, лъжа и измама - това е, което срещам тук. Мисля толкова негативно, защото правя сравнение между онова, което виждам на Запад, и това, което е в България. Няма да позволя на малката ми дъщеря, която е на 12 години, да живее тук. Най-много ме вълнува пасивността на българите. И вие имате някакво проклетие, а нашето е, че сме български цигани. Перспективата ли? Губим се като нация всички.

Аз съм музикант и съм много щастлив, когато свиря в чужбина, защото там хората разбират от хубава музика и ми благодарят за моите изпълнения. А в България никои не ми казва, че свиря хубаво, искат от мен някакъв циганобългарски качамак и това ме вбесява. Единствената ми гордост е синът ми Азис. Той не е фолк певец, той може всичко, но съжалявам, че прави такава музика, защото от нея има печалба."

Боби Асенов - поет:

"Наричат ме "поета от "Факултета". Тази титла ми я дадоха моите ромски събратя от квартала. Преди 30 години съм излязъл от там, но живея с техните болки, защото във "Факултета" са родени най-близките ми хора.

Преди 15 години основах Демократичен съюз "Рома" и работих много, за да имат ромите свой представител в Парламента, в лицето на Мануш Романов. Но след няколко години разбрах, че демокрацията - и от страна на българите, и от страна на ромите - куца. Затова реших да се отдам на моя, даден от Бога талант - поезията. Пиша за българския народ. В своите стихове хваля моите ромски събратя, но и ги критикувам - "Стига със стереотипа, че те могат само да пеят, да свирят и да крадат". Ние сме и поети, и инженери, и лекари, и художници. Ще изброя само няколко имена: на художника Сули Сеферов, кардиохирурга Александър Чирков, поета Усин Керим...

Аз съм завършил туризъм и в момента съм втора година ученик в Духовната семинария в София. Можех да емигрирам в Германия, знам немски, но останах в България, защото тук е моят корен, тук са гробовете на моите близки, на моите ромски събратя. Обръщам се към всички мои сънародници: "Братя и сестри, залагайте, макар и гладни, на образованието. С прости хора няма интеграция, няма просперитет. Всички етноси имаме възможност да се оправим. Длъжни сме да се опазим целокупния български народ."

Записа: Елица МАРТИНОВА

Етнопсихопедагогика на детето

Рефлексибни аспекти на социалната ситуация и образованието в междуетническа среда

По проект на Сдружение "Романи Бахт" - Самоков, финансиран от британския "Но хау фонд" към Посолството на Кралство Великобритания и частично от "Отворено общество" - Будапеща, излезе от печат книгата "Етнопсихопедагогика на детето" на авторски колектив в състав доц. г-р Ирина Колева, Живка Иванова и Георги Хаджийски. Тази книга има научно-изследователски характер, с подчертано широк диапазон. Нейните първи две глави са написани от доц. г-р Ирина Колева. Първата е посветена на етническото пространство на ромите, което включва хипотези за произхода и миграция на ромите, демографски показатели и условия за ромите в Европа и типология на ромските групи в България. А втората е фокусирана върху етническите параметри на детето от ромски произход в Европа и проблемите на образованието.

Изданието е обогатено с две емпирични социологически проучвания за оп-

тимизиране на дейностите по оказването на социална помощ на бедни ромите в Самоков, представени от Георги Хаджийски. Както и с проекта "Да учим заедно" - педагогически опит за десегрегация на детето от ромски произход в град Самоков, осъществяван под ръководството на Живка Иванова. Заслужава специално да се отбележи, че книгата е написана на два езика - български и английски, което, без съмнение, разширява адресата ѝ, а с това и ползата от нея.

Искра ДИМИТРОВА

КОНКУРС ЗА ПОЕЗИЯ НА ИМЕТО НА УСИН КЕРИМ

Резултатите ще бъдат обявени в навечерието на Международния ден на ромите - 8-и април

Ще бъдат присъдени следните награди:
Специална награда на името на УСИН КЕРИМ
Първа награда (поезия на ромски език)
Първа награда (поезия на български език)
Втора награда (поезия на ромски език)
Втора награда (поезия на български език)

Участниците в конкурса трябва да изпратят не по-малко от три свои творби до 10 март 2004 г. на адрес:
 София, ул. "Любен Каравелов" 31, ап. 6
 за в. "Дром громенгар", e-mail: drom@applet-bg.com

ПИСМА НА ЧИТАТЕЛИ

Искам да изучаваме в училище ромската култура

Здравейте, "Дром громенгар",

За първи път виждам ромски вестник и много се зарадвах. Дори не знаех, че съществува. Веднага реших да ви пиша и да се запозная с вас.

Аз съм Анка Николова Маричкова от село Мирково, окръг Софийски. На тринадесет години съм. На коледното тържество в моето училище аз и други три момичета направихме танц, който се хареса на всички в залата. Намислила съм пак да направя танц за 24 май, но не знам с коя песен и не мога да се сетя за стъпки. Затова ви моля, ако познавате хореограф, да ми пише и да ме посъветва. Моето хоби е да слушам музика и да измислям танци. Бележките ми са много добри, да не кажа, отлични, любимият ми предмет в училище е български език и литература, а също и музика.

Искам с влизането ни в Европейския съюз да се подобри учебната система и да имаме по-голяма възможност за реализация. Да се отворят повече работни места. Заплатите да станат като европейските. Мама да може да ни купи компютър и всичко необходимо. Да няма расова дискриминация, защото всички сме равни и сме хора! Искам в моето село да се отворят интернет клубове. Децата и тийнейджерите да има къде да се забавляват. Преди да влезем в Европейския съюз да забравим за престъпността в държавата ни. Да има специални часове, в които учителите да ни говорят за забележителни ромите и да изучаваме ромския бит и култура. Също да ни разясняват повече за вредата от наркотиците, алкохола, цигарите и други. Много искам в моето село да имаме ромски театър и танцов състав. Бъдете здрави.

С уважение: Анка Николова МАРИЧКОВА, с. Мирково

Мая Стелянова в ролята на Бялата вещица

Авторът на "Дом за цигани"

Николай Василев:

"Дом за цигани" прилича повече на театрално есе, но не е. Някой ми каза, че това "нещо" било либрето. А може би "Дом за цигани" е просто едно ридание. Това е моят плач по смачканото, онемялото, отритна-

тото, обруганото и наблъсканото в най-мрачните ъгли на историята циганско племе. Думата "цигани" по тия земи е мръсна дума. Никои не може да ме убеди в обратното. А аз трябваше да измисля нещо много красиво, трябваше да лъжа толкова красиво и толкова истински, за да ми повярват, че Циганин е дал ябълката на първородните, а чак след това целият този мръсен свят се напълнил с хора, с хора, с хора, с хора, а не само с добитък. Циганин е научил хората да се любят като въглени. Циганин е казал на хората, че Бог е мъртъв, а са живи само те, защото по-красиви от хората няма... Ето кое ме предизвика да напиша текста на "Дом за цигани" - откъсваха си: и на себе си, и на света, който ни е създал...

ПИСМА НА ЧИТАТЕЛИ